

A Model of Risk Management in Learning and Teaching Physical Education and Sports for the Schools under the Secondary Educational Service Area Office 36, Phayao Province

Ruksit Suttipong

Ph.D.(Education) field of Sport Management, Assistant Professor

Department of Education, School of Education

University of Phayao

Abstract

The purpose of this research is to create a model of a risk management in learning and teaching physical education and sports for schools under the Secondary Educational Service Area Office 36, Phayao Province. The sample consisted of administrators, teachers, and physical education and sport staffs with selected from a purposive selection from 18 schools each have 15 students, totaling 270 people. The research instruments were questionnaire and focus-group interview. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and content - based analysis. The researchers collected data manually. The procedure of data collection consisted of 3 steps: 1. studying the operating condition of the risk management in physical education and sports, 2. creating and examining the model of the risk management in physical education and sports, and 3. evaluating the model of the risk management in physical education and sports.

The findings showed that 1. the overall operating condition of the risk management in physical education and sports was at a low level, 2. regarding creating and examining the model of the risk management in physical education and sports, there were 4 main elements: 1) the policy of the risk management, 2) the objectives of the risk management, 3) the committee of the risk management, and 4) the process of the risk management which was divided into 6 steps : 1) identifying the risk, 2) evaluating the risk, 3) responding to the risk, 4) risk control activities, 5) information technology and communication of the risk management, and 6) monitoring the risk management. All of these elements were appropriate and accurate at a high level, and 3. the model of the risk management in learning and teaching physical education and sports was useful and feasible at a high level.

Keywords: Model, Risk Management, Physical Education and Sports, Schools

รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา

รักชิต สุทธิพงษ์

ปร.ต.(การศึกษา) แขนงการจัดการกีฬา, ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สาขาวิชาการศึกษา, วิทยาลัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 18 โรงเรียน ๆ ละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 270 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และการประชุมสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน คือ 1. การศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 2. การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และ 3. การประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า 1. การศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย 2. การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา มี 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) นโยบายการบริหารความเสี่ยงฯ 2) วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงฯ 3) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงฯ และ 4) กระบวนการบริหารความเสี่ยงฯ มี 6 ขั้นตอน คือ 1) ระบุความเสี่ยงฯ 2) ประเมินความเสี่ยงฯ 3) ตอบสนองต่อความเสี่ยงฯ 4) กิจกรรมควบคุมความเสี่ยงฯ 5) สารสนเทศ และการสื่อสารการบริหารความเสี่ยงฯ และ 6) การติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงฯ ทุกองค์ประกอบนี้มีความเหมาะสม และถูกต้อง ครอบคลุมในระดับมาก และ 3) การประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา มีประโยชน์ และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ การบริหารความเสี่ยง การเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา สถานศึกษา

บทนำ

การส่งเสริมสุขภาพในสถานศึกษาเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบหลักของผู้บริหารและครูพลศึกษาที่ต้องจัดกิจกรรมพลศึกษาและกีฬาทั้งในหลักสูตรการเรียนรู้อะไรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสในการออกกำลังกายและเล่นกีฬา ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการตามวัย ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม อีกทั้งยังช่วยผ่อนคลายความเหนื่อยล้าจากการเรียนและการดำเนินชีวิต ซึ่งกิจกรรมพลศึกษาและกีฬา ล้วนเป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนานแต่ก็มีความเสี่ยง ซึ่งอาจได้รับบาดเจ็บจากการเรียนและการเล่นกีฬา (azadi B., 2008) สอดคล้องกับแอนเดอร์สัน (Anderson, 2002) ได้กล่าวว่า การบาดเจ็บทางการกีฬาส่วนใหญ่นั้นมักเกิดขึ้นในระหว่างการเล่นกีฬาที่มีการเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว จนทำให้เกิดความผิดพลาด ซึ่งอุบัติเหตุทางการกีฬาเป็นเรื่องที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า ถึงแม้ว่าผู้เข้าร่วมจะมีความรู้ความสามารถ หรือมีทักษะทางการกีฬาอยู่ในระดับสูงนั้นก็ตาม ดังนั้นหากนักเรียนและครูผู้สอนขาดความระมัดระวัง ตลอดจนไม่มีการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุอย่างเหมาะสม อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุทางการกีฬาได้ จึงเป็นหน้าที่ของครูพลศึกษาจะต้องดูแลความปลอดภัยของนักเรียนให้ดีที่สุด

อุบัติเหตุทางการกีฬาในสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากอุปกรณ์กีฬามีสภาพชำรุดไม่พร้อมใช้งาน ประกอบกับนักเรียนขาดความระมัดระวังในการเล่นกีฬา และไม่มีครูควบคุมดูแล จนทำให้นักเรียนได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต เห็นได้ชัดจากข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์พบว่า 1) นักเรียนถูกเชือกที่ขาดจากตาข่ายวอลเลย์บอล บาดบริเวณคอจนได้รับบาดเจ็บ (ไทยรัฐออนไลน์, 2557) 2) นักเรียนถูกแป้นบาสเกตบอลที่มีสภาพชำรุดจึงล้มทับได้รับบาดเจ็บสาหัสและเสียชีวิต (ไทยรัฐออนไลน์, 2559) 3) นักเรียนถูกเหล็กเสียบกันได้รับบาดเจ็บสาหัส หลังปีนขึ้นไปเล่นบนโต๊ะปิงปองจนเกิดพลาดล้มกระแทกกับเหล็กที่ซึ่งตาข่าย (ไทยรัฐออนไลน์, 2559) สอดคล้องกับ โรเวอร์ ที่ (Lower T, 1996) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการกีฬาเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญของการเกิดอุบัติเหตุและการบาดเจ็บทางการกีฬาซึ่งเป็นการสูญเสียที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น เหตุการณ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารและระบบการดูแลนักเรียนของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความเสี่ยงทางการกีฬา หมายถึง โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นในระหว่างการดำเนินกิจกรรมกีฬา รวมทั้งการเข้าร่วมการแข่งขัน การชมหรือการใช้บริการสถานออกกำลังกาย ซึ่งอาจทำให้เกิดความสูญเสีย หรือเสียหายต่อทั้งร่างกาย จิตใจและทรัพย์สิน รวมทั้งทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นที่มาของความล้มเหลว ความผิดพลาด หรือความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ จนกลายเป็นอุบัติเหตุทางการกีฬา เป็นอันตรายต่อผู้เข้าร่วมและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้เกิดการบาดเจ็บและเสียชีวิต ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อผู้เข้าร่วมและผู้จัดกิจกรรมกีฬาอย่างยิ่ง (รักษิต สุทธิพงษ์, 2557)

จากการศึกษาวิจัยของ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย 5 ปัจจัย คือ 1) ด้านการเรียนการสอน 2) ด้านการเงิน 3) ด้านความมั่นใจทางการศึกษา 4) ด้านสิ่งแวดล้อม 5) ด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่จะต้องสนับสนุนให้มีการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา

ผู้บริหาร ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมกีฬา จึงต้องมีความรับผิดชอบในการจัดการความเสี่ยงทางการกีฬาให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และการบริหารความเสี่ยงจะทำให้ผู้ฝึกสอนกีฬาและผู้บริหารเกิดความตระหนักและมีความรับผิดชอบด้านความปลอดภัยในการเล่นกีฬามากขึ้น และควรนำหลักการบริหารความเสี่ยงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงทางการกีฬาเพื่อให้นักเรียนได้รับความปลอดภัย และลดความเสี่ยงทางการกีฬาที่อาจเกิดขึ้น ทั้งในด้านความรับผิดชอบตามกฎหมาย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางการกีฬา ด้านอุปกรณ์กีฬา ด้านกฎหมาย ด้านสุขภาพและการแพทย์ และด้านประวัติและข้อมูลเกี่ยวกับนักกีฬา

การบริหารความเสี่ยงช่วยให้ปัจจัยเสี่ยงที่มีอยู่ได้ถูกกำจัดไป แต่อาจยังไม่ครอบคลุมถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นด้านพลศึกษาและกีฬา จึงยังไม่สามารถลดสถิติของการบาดเจ็บทางการกีฬาได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตามสถานศึกษาไม่สามารถปฏิเสธถึงความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนได้ จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารและบุคลากรทุกคนที่จะต้องป้องกันไม่ให้สถานศึกษา

เสื่อมเสียชื่อเสียง เนื่องจากถูกฟ้องร้องดำเนินคดี (Saayman, 1993 อ้างถึงใน Marie, 2004) สอดคล้องกับ คอริน ฟูลเลอร์ และสก็อต ดาเวอร์ (Fuller and Drawer, 2004) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่ดีที่สุดในการบริหารจัดการภายในองค์กรกีฬา และยังช่วยให้ปัจจัยเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การบาดเจ็บได้ถูกระบุและจัดลำดับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬา โดยการประเมินความเสี่ยงและนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงกับหน่วยงานที่กำกับดูแลการจัดกิจกรรมกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น และการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการดูแลความปลอดภัยทางการกีฬา เช่น การวางแผนการป้องกันอุบัติเหตุ การให้บริการความปลอดภัย การเรียนการสอนด้านความปลอดภัย ซึ่งเป็นการดำเนินงานป้องกันในเชิงตั้งรับ แต่ยังไม่สามารถช่วยลดปัจจัยเสี่ยงที่แท้จริงได้ รวมถึงในสถานศึกษายังไม่มีรูปแบบและแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาที่ชัดเจนและเป็นระบบ มีเพียงการบริหารความเสี่ยงโดยทั่วไปขององค์กร ซึ่งไม่เน้นด้านกิจกรรมกีฬา ทำให้ขาดการส่งต่อข้อมูลด้านความปลอดภัยและการสื่อสารความเสี่ยงทางการกีฬา อีกทั้งสถิติของการบาดเจ็บทางการกีฬานั้นหนาแน่นของนักเรียนในสถานศึกษายังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าสถานศึกษาจะมีการอบรมให้ความรู้ในการป้องกันอุบัติเหตุทางการกีฬาแล้วก็ตาม การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษาจึงเป็นเทคนิควิธีการการบริหารจัดการในรูปแบบใหม่ที่เน้นการดำเนินงานป้องกันในเชิงรุก ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับความปลอดภัยและมีทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกายและการเล่นกีฬามากขึ้น เป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา เพื่อสร้างความปลอดภัยในการเล่นกีฬาและลดจำนวนของอุบัติเหตุและการบาดเจ็บทางการกีฬา ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดทฤษฎีการบริหารความเสี่ยงมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบการบริหาร

ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา โดยศึกษาว่าควรมีรูปแบบและแนวทางในลักษณะใด จึงจะมีความเหมาะสม มีความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อลดความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาที่อาจจะเกิดขึ้น ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำไปกำหนดเป็นนโยบายด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬา เพื่อช่วยลดสถิติของการเกิดอุบัติเหตุและการบาดเจ็บทางการกีฬาในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 3 คน ครู จำนวน 6 คน เจ้าหน้าที่

จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน พหุศึกษาและกีฬา กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 18 โรงเรียน ๆ ละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาฯ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 270 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 257 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้ค่าร้อยละ (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนข้อมูลที่เป็นข้อเสนอนั้นเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสร้างข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา

ส่วนที่ 1 การยกยกร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารความเสี่ยง จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนพหุศึกษา จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งทั้ง 9 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เอกสารร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาฯ และประเด็นการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาฯ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาฯ ตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ

ส่วนที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยง

ด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาฯ แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คนที่เข้าร่วมการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาฯ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม (Propriety Standard) และความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standard) ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาฯ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาฯ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 9 คน ได้ตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องครอบคลุม การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาฯ โดยการหาค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา

การประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาฯ แหล่งข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารครู เจ้าหน้าที่ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 18 โรงเรียน ๆ ละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาประโยชน์ (Utility Standard) และความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) ในการนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาฯ ไปใช้ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 270 ฉบับ และได้รับกลับคืนจำนวน 243 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แบบสอบถามความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพหุศึกษาฯ และสรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา ปรากฏผลดัง
ตาราง 1

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหาร ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาใน

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายด้านของสภาพการดำเนินงานการบริหาร
ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง ด้านการเรียนการสอนพลศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับการ ดำเนินงาน
1. ด้านสภาพแวดล้อมภายใน	2.11	0.66	น้อย
2. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์	2.10	0.93	น้อย
3. ด้านการระบุความเสี่ยง	2.31	0.66	น้อย
4. ด้านการประเมินความเสี่ยง	1.82	0.77	น้อย
5. ด้านการตอบสนองต่อความเสี่ยง	1.93	0.48	น้อย
6. ด้านกิจกรรมการควบคุม	1.94	0.73	น้อย
7. ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร	2.15	0.51	น้อย
8. ด้านการติดตามประเมินผล	1.70	0.59	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.01	0.30	น้อย

จากตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายด้านของสภาพการดำเนิน
งานการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา
พบว่า มีระดับการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงด้าน
การเรียนการสอนพลศึกษา ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหาร
ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา
เขต 36 จังหวัดพะเยา พบว่า รูปแบบการบริหารความ
เสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา มี 4 องค์ประกอบ
ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 นโยบายการบริหารความเสี่ยงฯ
ประกอบด้วย 1) กำหนดปรัชญาการบริหารความเสี่ยงฯ
2) กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงฯ 3) กำหนด
วิสัยทัศน์การบริหารความเสี่ยงฯ 4) กำหนดพันธกิจการ
บริหารความเสี่ยงฯ 5) กำหนดกลยุทธ์การบริหารความ
เสี่ยงฯ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์การบริหารความ
เสี่ยงฯ ประกอบด้วย 1) กำหนดวัตถุประสงค์การบริหาร
ความเสี่ยงฯ ที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ
แนวทาง และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงฯ หรือ

เป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงฯ 2) พิจารณาข้อมูล
พื้นฐานจากรายงานความเสี่ยงฯ และรายงานการบริหาร
ความเสี่ยงฯ ในรอบ 1-5 ปี ที่ผ่านมา 3) กำหนด
วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงฯ 4) กำหนดระดับ
ความเสี่ยงฯ ที่ยอมรับได้ในแต่ละประเภทความเสี่ยงฯ
และมีเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงพร้อมทั้งคำอธิบาย
ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 5) กำหนดช่วงเบี่ยงเบน
ของระดับความเสี่ยงฯ ที่ยอมรับได้ในแต่ละประเภท
ความเสี่ยงฯ และมีเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงพร้อม
ทั้งคำอธิบายในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ องค์ประกอบ
ที่ 3 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงฯ ประกอบด้วย 1)
กำหนดโครงสร้างและผังการบริหารความเสี่ยงฯ และ
สายการบังคับบัญชา หรือสั่งการ 2) กำหนดและแต่งตั้ง
คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงฯ และคณะทำงาน
บริหารความเสี่ยงฯ 3) กำหนดบทบาทหน้าที่และความ
รับผิดชอบให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงฯ และ
คณะทำงานบริหารความเสี่ยงฯ 4) เพิ่มขีดความสามารถ
ของบุคลากรในการบริหารความเสี่ยงฯ 5) สร้างค่านิยม
ที่พึงประสงค์ให้นักเรียนและบุคลากร หรือผู้ที่มีส่วน

เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการวางแผน และมีส่วนร่วม
การบริหารความเสี่ยงฯ มีจิตสำนึกแห่งความปลอดภัย
องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการบริหารความเสี่ยงฯ มี 6
ขั้นตอน คือ 1) ระบุความเสี่ยงฯ 2) ประเมินความเสี่ยงฯ
3) ตอบสนองต่อความเสี่ยงฯ 4) กิจกรรมควบคุมความเสี่ยงฯ

5) สารสนเทศและการสื่อสารการบริหารความเสี่ยงฯ
6) การติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงฯ และมีผล
การประเมินความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม
ปรากฏผลดังตาราง 2-3

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาพรวมขององค์ประกอบในการประเมินความ
เหมาะสมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหาร ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ เหมาะสม
1. นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียน การสอนพลศึกษาฯ	4.25	0.18	มาก
2. วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้าน การเรียนการสอนพลศึกษาฯ	4.28	0.28	มาก
3. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียน การสอนพลศึกษาฯ	4.20	0.39	มาก
4. กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียน การสอนพลศึกษาฯ	4.20	0.26	มาก
รวม	4.23	0.22	มาก

จากตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาพรวมขององค์ประกอบ
ในการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหาร
ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ พบว่า
ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหาร
ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ โดยรวม
อยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาพรวมของในการประเมินความถูกต้อง
ครอบคลุมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหาร ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความ ถูกต้องครอบคลุม
1. นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียน การสอนพลศึกษาฯ	4.07	0.28	มาก
2. วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้าน การเรียนการสอนพลศึกษาฯ	3.96	0.53	มาก
3. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียน การสอนพลศึกษาฯ	4.24	0.67	มาก
4. กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียน การสอนพลศึกษาฯ	4.13	0.23	มาก
รวม	4.10	0.36	มาก

จากตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาพรวมขององค์ประกอบในการประเมินความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา พบว่าผลการประเมินความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการ

บริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา

ปรากฏผลดังตาราง 4-5

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาพรวมขององค์ประกอบในการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความเป็นประโยชน์
1. นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา	4.43	0.55	มาก
2. วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา	4.44	0.49	มาก
3. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา	4.49	0.57	มาก
4. กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา	4.45	0.45	มาก
รวม	4.45	0.44	มาก

จากตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาพรวมขององค์ประกอบในการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา พบว่า

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาพรวมขององค์ประกอบในการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความเป็นไปได้
1. นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา	3.97	0.47	มาก
2. วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา	4.03	0.51	มาก
3. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา	4.38	0.57	มาก
4. กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา	4.11	0.44	มาก
รวม	4.11	0.41	มาก

จากตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาพรวมขององค์ประกอบในการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา พบว่าผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา ซึ่งข้อค้นพบมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ ทั้ง 18 โรงเรียน พบว่า มีสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาฯ ยังไม่มีแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ ที่ชัดเจนและเป็นระบบ มีแต่การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาโดยทั่วไป ทำให้การดำเนินงานที่ยังไม่ครอบคลุมการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยนอร์ทแคโรไลนา วิลมิงตัน (University of North Carolina Wilmington, 2013) อ้างถึงในผลการวิจัยของ ประวัติ ยงบุตร (2556) ที่พบว่า ความเสี่ยงทางการศึกษา มี 8 ประเภท คือ 1) ความเสี่ยงจากการโดนหลอกลวง 2) ความเสี่ยงจากความไม่เหมาะสมในการให้ หรือการใช้อำนาจ 3) ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม 4) ความเสี่ยงจากการใช้ทรัพย์สิน นักกีฬา หรือการอนุมัติในทางที่ผิด 5) ความเสี่ยงจากการประพฤติที่ไม่เหมาะสมของสมาชิกใหม่ 6) ความเสี่ยงจากผู้เชี่ยวชาญ ความไม่เหมาะสมในการช่วยเหลือ หรืออนุเคราะห์ทางการเงิน 7) ความเสี่ยงจากการประพฤติที่ไม่เหมาะสมทางเพศ 8) ความเสี่ยงทางด้านร่างกาย และโอทาโก และบราว (Otago, L and Brown, L CA, 2003) ที่พบว่า กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในวงการกีฬาอย่าง

กว้างขวาง และมีหลายประเด็นเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาที่ยังไม่ได้รับการตรวจสอบและประเมินผล

2. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ 2) วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ 3) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ 4) กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ และผลลัพธ์ ได้แก่ การลดความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ ลดอุบัติเหตุและการบาดเจ็บทางการกีฬา ความปลอดภัยทางการกีฬา ซึ่งแสดงให้เห็นระบบของการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาฯ จำเป็นจะต้องมีการดำเนินงานที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน ตามหลักการบริหารความเสี่ยงที่ครอบคลุมการดำเนินงานด้านพลศึกษาและการกีฬา เพื่อให้บุคลากรได้มีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นระบบ และให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เชื่อถือได้และมีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ และนำไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบท ทั้งนี้เพื่อสร้างความปลอดภัยและลดความเสี่ยงทางด้านพลศึกษาและกีฬาให้นักเรียนเล่นกีฬาได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โจเซฟ แมคโดนัลด์ (Joseph Macdonald, 1990) ที่พบว่า แผนการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬา ควรมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) บุคลากร หรือทีมงาน บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ 2) อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยพื้นฐาน อุปกรณ์ฉุกเฉิน 3) นโยบาย ขั้นตอน แนวปฏิบัติ และผลการวิจัยของ ธร สุนทรายุทธ (2550) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารความเสี่ยง ซึ่งประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) การวิเคราะห์ความเสี่ยง 3) การควบคุมความเสี่ยง และได้รับปฏิบัติการจัดการความเสี่ยง ดังนี้ 1) การสำรวจความเสี่ยงในองค์กรทั้งหมด 2) ประเมินความเสี่ยงในระดับองค์กร

3) การจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง 4) การพิจารณาตัวควบคุมความเสี่ยง 5) การทำแผนปฏิบัติการ 6) การทำรายงานสรุปความเสี่ยง เช่นเดียวกับ ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ 1) ด้านการเรียนการสอน 2) ด้านการเงิน 3) ด้านความมั่นใจทางการศึกษา 4) ด้านสิ่งแวดล้อม 5) ด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย โดยปัจจัยความเสี่ยงของสถานศึกษาในเมือง นอกเมือง และในภูมิภาคมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

2.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) กำหนดปรัชญาการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 2) กำหนดวิสัยทัศน์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 3) กำหนดพันธกิจการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 4) กำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และ 5) กำหนดกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ทั้งนี้ เป็นเพราะนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา จะต้องครอบคลุมหลักและวิธีการปฏิบัติ ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษาให้มีทิศทางไปในแนวเดียวกัน ทั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2551) ได้กล่าวว่า ปรัชญาการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเป็นความเชื่อและทัศนคติที่บุคลากรในองค์กรมีร่วมกัน ซึ่งแสดงถึงลักษณะและวิธีพิจารณาความเสี่ยงในทุก ๆ กิจกรรมขององค์กร ตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ และการนำไปปฏิบัติในกิจกรรมประจำวัน ปรัชญาการบริหารความเสี่ยงขององค์กรจะสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าขององค์กร ซึ่งมีผลต่อวัฒนธรรมองค์กร และรูปแบบการดำเนินงานจะส่งผลต่อการนำองค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงขององค์กรมาประยุกต์ใช้ รวมถึงวิธีการระบุความเสี่ยง ประเภทของความเสี่ยงที่ไต่ยอมรับ และวิธีที่องค์กรจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยนเรศวร (2553) ที่กำหนดไว้ดังนี้ 1) ให้มีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรแบบบูรณาการ โดยมีการจัดการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 2) ให้มีการกำหนด

กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร 3) ให้มีการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงที่มีการทบทวนและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ 4) ให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการที่ดี 5) ให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามปกติ ทั้งนี้เพื่อให้มีระบบการบริหารความเสี่ยง โดยบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมกระบวนการดำเนินงาน เพื่อลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่เกิดความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

2.2 วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) กำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่สอดคล้องกับปรัชญาวิสัยทัศน์ พันธกิจ แนวทาง และกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงฯ หรือเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงฯ 2) พิจารณาข้อมูลพื้นฐานจากรายงานความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และรายงานการบริหารความเสี่ยงฯ ในรอบ 1-5 ปี ที่ผ่านมา 3) กำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 4) กำหนดระดับความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่ยอมรับได้ในแต่ละประเภทความเสี่ยงฯ และมีเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงพร้อมทั้งคำอธิบายในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และ 5) กำหนดช่วงเบี่ยงเบนของระดับความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่ยอมรับได้ในแต่ละประเภทความเสี่ยงฯ และมีเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทางการกีฬา พร้อมทั้งคำอธิบายในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ เป็นเพราะวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา เป็นตัวกำหนดเป้าหมาย หรือผลที่สถานศึกษาต้องการที่จะบรรลุหลังจากเริ่มการดำเนินงาน ดังที่ มหาวิทยาลัยนอร์ทแคโรไลนา วิลมิงตัน (2556) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง มี 2 ข้อ ดังนี้ 1) เพื่อส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียนให้นักเรียน บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการป้องกันสุขภาพ รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2) เพื่อระบุความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง การจัดเตรียมกลยุทธ์หรือวิธีการในการลดความเสี่ยงให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การดำเนินงานของโรงเรียน สอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2554) ได้กล่าวถึง

วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงไว้ ดังนี้ 1) เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงและความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่น่าจะมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์การดำเนินงานและเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ แล้วพิจารณาหาแนวทางป้องกัน หรือจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้น ก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติงานหรือดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ 2) เพื่อให้องค์กรสามารถลดมูลเหตุของโอกาสที่จะเกิดความเสียหายและลดขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้ 3) เพื่อให้องค์กรมีผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายภารกิจหลักตามกฎหมาย เป้าประสงค์

2.3 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) กำหนดโครงสร้างและผังการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และสายการบังคับบัญชาหรือสั่งการ 2) กำหนดและแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และคณะทำงานบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 3) กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และคณะทำงานบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 4) เพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และ 5) สร้างค่านิยมที่พึงประสงค์ให้นักเรียนและบุคลากรหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนและมีส่วนร่วมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา มีจิตสำนึกแห่งความปลอดภัย ทั้งนี้เป็นเพราะคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับเลือกและแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินงานตามที่สถานศึกษาได้มอบหมาย และเป็นผู้ขับเคลื่อนกลไกทั้งหมดในการดำเนินงานตามหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ นิรภัย จันทรสวัสดิ์ (2551) ได้กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงควรเริ่มจากบุคลากรตลอดจนผู้บริหารในองค์กร ได้ทำความเข้าใจให้ตรงกันต่อค่านิยมของความเสี่ยง เพื่อให้ทุกคนสามารถชี้บ่งความเสี่ยงและโอกาสได้ในทิศทางเดียวกันโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงที่เป็นที่นิยม จะประกอบไปด้วย คณะกรรมการอย่างน้อย 2 ชุด คือ 1) คณะกรรมการ

บริหารความเสี่ยง 2) คณะทำงานบริหารความเสี่ยงในทุกระดับ ซึ่งคณะทำงานบริหารความเสี่ยงก็จะมีแบ่งย่อยลงไปตามลำดับชั้นตามโครงสร้างองค์กร และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2551) ได้กล่าวถึงบทบาทของคณะกรรมการว่าทำหน้าที่สำคัญในการสอดส่องดูแลเรื่องการบริหารความเสี่ยงขององค์กรและควรทำการประเมินความเสี่ยงต่าง ๆ สำคัญที่สุด การตอบสนองความเสี่ยง การนำเสนอแผนการบริหารความเสี่ยงต่อผู้บริหาร รวมทั้งรายงานข้อมูลที่สำคัญคณะกรรมการอาจเลือกมอบหมายหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งให้ระดับอนุกรรมการไปรับผิดชอบได้ เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงในแต่ละด้านมีความชัดเจนมากขึ้น

2.4 กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การระบุความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 2) การประเมินความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 3) การตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 4) กิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 5) สารสนเทศและการสื่อสารการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และ 6) การติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา กระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ทั้ง 6 ขั้นตอน และในแต่ละขั้นตอนอภิปรายผลได้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การระบุความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) วิเคราะห์เหตุการณ์เสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ระบุปัจจัยเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ระบุความเสี่ยงและประเภทความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่ครอบคลุมการดำเนินงาน 2) วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ทั้งโอกาสและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งด้านกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาพลศึกษา กีฬาและนันทนาการ ด้านการแข่งขันกีฬา และด้านการส่งเสริมสุขภาพ 3) ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เหตุการณ์เสี่ยงและระบุความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของสถานศึกษา 4) มีเทคนิคการระบุความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และ 5) เชื่อมโยงเหตุการณ์เสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และทำการ

วิเคราะห์เพื่อค้นหาที่มา หรือสาเหตุของการเกิดผลกระทบต่อการไม่บรรลุวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ของสถานศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะการระบุความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน พลศึกษา เป็นการค้นหาเหตุการณ์เสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง และความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา แบบเจาะจงเพื่อให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา สามารถประเมินความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยนเรศวร (2553) ได้กล่าวว่า การระบุความเสี่ยงเป็นการระบุเหตุการณ์ (Event Identification) ความเสี่ยง หรือความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกองค์กร และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) ได้กล่าวว่า การระบุความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ/กิจกรรม เพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน

ขั้นที่ 2 การประเมินความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) ใช้แหล่งข้อมูลความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ในรูปแบบของเอกสาร หรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถสืบค้นได้ทั้งภายใน/ภายนอกสถานศึกษา 2) รับฟังความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ นักเรียนและผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมต่าง ๆ เพื่อพิจารณาถึงเหตุการณ์เสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ของสถานศึกษา 3) วิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 4) จัดระดับความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ลงตารางแสดงความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา หรือแผนที่ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ตามระดับความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่ยอมรับได้ และ 5) ใช้เทคนิคการประเมินความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตามสูตรการคำนวณหาระดับความเสี่ยง เพื่อประเมินความน่าจะเป็น และใช้เครื่องมือในการประเมิน ทั้งนี้เป็นเพราะ

การประเมินความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา เป็นการประเมินค่าของความเสี่ยงซึ่งพิจารณาโอกาสและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยง นำไปสู่การเลือกวิธีการตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสงวน ช่างฉัตร (2547) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) เป็นเครื่องมือที่จำเป็นของผู้บริหารโครงการและผู้เกี่ยวข้องในโครงการทุกคน เนื่องจากสามารถระบุสิ่งกีดขวางที่ทำให้โครงการไม่สำเร็จตามเป้าหมายได้ การวิเคราะห์ความเสี่ยงก่อให้เกิดการสืบสวนและประเมินปัญหาแต่เริ่มต้น การปรับปรุงการปฏิบัติตามแผนอย่างเหมาะสม รวมทั้งการตรวจติดตามการวิเคราะห์ความเสี่ยงจึงเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้โครงการได้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ สำหรับเทคนิคในการวิเคราะห์ความเสี่ยงนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์เชิงคุณภาพและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ และ มหาวิทยาลัยนเรศวร (2553) ได้กล่าวว่า การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง การระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ซึ่งโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง และผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิด เหตุการณ์ความเสี่ยง เมื่อทำการประเมินแล้วทำให้ทราบระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก

ขั้นที่ 3 การตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) มีวิธีการตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่เป็นไปได้และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 2) ใช้กลวิธีในการตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 3) จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา โดยแยกตามประเภทความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา 4) ให้อุคลากรปฏิบัติตามแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา โดยเคร่งครัด และ 5) ปรับปรุงแผนและ

ประเมินแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน พลศึกษา ตามปีงบประมาณ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ทั้งนี้เป็นเพราะการตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา เป็นการปฏิบัติต่อความเสี่ยงที่ต้องการให้ลดลง หรือหมดไปด้วยกลวิธีต่าง ๆ ในการตอบสนองเพื่อให้ระดับความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ ทวีพรปฐมกุล (2544) ที่ได้เสนอว่า การจัดการกับความเสี่ยงที่ดีที่สุดมีดังนี้ 1) การหลีกเลี่ยงบางสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ก็ควรที่จะหลีกเลี่ยง เช่น การจัดที่นั่งของผู้ชมให้ไกลจากสนามแข่งขัน 2) การลดสิ่งที่ลดได้ เช่น เมื่อมีการก่อสร้างให้ติดป้ายเตือนป้องกันไว้ ช่วยลดความเสี่ยงได้ 3) การรักษา เช่น การรักษาการบาดเจ็บหลายครั้งที่เกิดอุบัติเหตุขึ้นอยู่ที่ความพอใจของผู้เล่นจะยอมรับความเสี่ยงนั้นจากการเล่นได้หรือไม่ 4) การแลกเปลี่ยน เช่น การแลกเปลี่ยนเวลาในการทำงานให้คนที่มีความสามารถมากกว่ามาทำงาน สอดคล้องกับข้อเสนอของ มหาวิทยาลัยนอร์ทแคโรไลนา วิลมิงตัน (2556) ที่เสนอว่า เทคนิคการบริหารความเสี่ยง มี 5 ประการ ดังนี้ 1) การหลีกเลี่ยง (Avoidance) การขจัดความเสี่ยง 2) การควบคุมความสูญเสีย (Loss Control) การใช้เทคนิคและข้อควรระวังความปลอดภัยในการลดความเสี่ยง 3) การจัดหาเงินทุน (Financing) การซื้อประกันความเสี่ยง 4) การถ่ายโอนความเสี่ยง (Transfer of Risk) การทำสัญญาการถ่ายโอนความเสี่ยงไปยังแหล่งอื่น 5) การยอมรับความเสี่ยง (Retention) 5.1) การยอมรับความเสี่ยงทั้งหมด เพื่อความต่อเนื่องของกิจกรรม 5.2) การยอมรับความเสี่ยงบางส่วน เช่น การซื้อประกันภัย เป็นต้น

ขั้นที่ 4 กิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) จำแนกประเภทของกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงาน 2) ใช้วิธีการปฏิบัติแบบผสมผสานกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา กับการตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ให้ไปในทิศทางเดียวกัน 3) กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติในการควบคุมความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา อย่างเหมาะสมและมีกรอบระยะเวลา 4) กำหนดการควบคุมระบบสารสนเทศ

และการสื่อสารในการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และการตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องก่อนนำไปเผยแพร่ และ 5) จัดทำแผนการควบคุม และมาตรการควบคุมความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา พร้อมทั้งมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะ ตามประเภทหรือปัจจัยเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา เป็นการปฏิบัติตามแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อการควบคุมความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้การประเมินการควบคุม (Control Activities) หมายถึง ขั้นตอน หรือนโยบายที่เป็นการควบคุมเพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการตอบสนองความเสี่ยงที่ได้ทำในองค์ประกอบที่แล้วจะยังอยู่ระดับที่สามารถยอมรับได้ (มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553) และการประเมินมาตรการควบคุมเป็นการประเมินกิจกรรมที่กำหนดขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยควบคุมความเสี่ยงหรือปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งกิจกรรมการควบคุมดังกล่าว หมายถึง กระบวนการ วิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมได้ดำเนินการสอดคล้องกับทิศทางที่ต้องการ สามารถช่วยป้องกันและชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ได้ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553)

ขั้นที่ 5 สารสนเทศและการสื่อสารการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) จัดทำระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ทั้งภายในและภายนอก 2) จัดทำผังการไหลของข้อมูลในระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ทั้งภายในและภายนอก 3) ปรับปรุงระบบสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ให้ใช้งานง่าย รวดเร็วและตรงตามความต้องการ 4) จัดทำคู่มือ หรือแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และ 5) จัดทำเอกสารและแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะสารสนเทศและการสื่อสารการบริหาร

ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงานทั้งหมด ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา จะต้องเลือกสรรให้เหมาะสมกับสภาพการใช้งานจริง และมีขั้นตอนการควบคุมสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้ทันเวลา การรายงาน เป็นการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตามลำดับ ให้ฝ่ายบริหารรับทราบ และให้ความเห็นชอบดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยง (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552) การสื่อสารและการส่งข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารความเสี่ยง (Information and Communication) ลำดับขั้นตอนนี้ถือว่ามีความสำคัญเพราะจะเป็นส่วนที่จะช่วยสนับสนุนในทุก ๆ ขบวนการ ขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยภายในองค์กร (Internal Environment) อันเป็นรากฐานที่สำคัญของขบวนการ อีกทั้งยังจะมีส่วนช่วยทำให้บุคลากรในองค์กรได้ทราบถึงทิศทางการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง ตลอดจนถือเป็นการเสริมสร้างวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงขององค์กรอีกด้วย (มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553)

ขั้นที่ 6 การติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ 1) จัดทำปฏิทินการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ทั้งในระดับฝ่ายงานและกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมกีฬา ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน 2) กำหนดประเภทกิจกรรมในการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และมีกำหนดขั้นตอนการติดตามและผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน 3) กำหนดให้มีการประเมินระบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา จัดทำรายงานหาข้อบกพร่อง และมาตรการแก้ไข 4) จัดทำรายงานผลการตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และสถานศึกษาทราบ ทุกภาคเรียน/ปีการศึกษา หรือทุก 2 ระยะเวลา ระยะที่ 1 รอบ 6 เดือน และระยะที่ 2 รอบ 12 เดือน และ 5) ประเมินและปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ตามนโยบายของโรงเรียน ทั้งนี้

เป็นเพราะการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา เป็นกระบวนการในการดำเนินงานด้านการกำกับควบคุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าของภารกิจและประเมินว่าภารกิจนั้นสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือไม่และมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ดังข้อเสนอของ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2552) และ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) ที่เสนอว่า การติดตามผลและการทบทวนเป็นการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงว่ามีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวทางการบริหารความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น

3. การประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษาและกีฬาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 จังหวัดพะเยา เมื่อพิจารณาในภาพรวม องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่พัฒนาขึ้นทั้ง 4 ด้าน มีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ ในระดับมากทุกองค์ประกอบ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาได้เล็งเห็นถึงประโยชน์และความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา มาใช้เพื่อลดความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา อีกทั้งรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่ได้สร้างขึ้นยังมีความเหมาะสมและมีความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สงวน ช่างฉัตร (2547) ที่พบว่า การบริหารความเสี่ยง มีประโยชน์ดังนี้ 1) สามารถทำให้เกิดความเข้าใจในโครงการและสามารถจัดทำแผนดำเนินการได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในแง่ของการประมาณการค่าใช้จ่าย หรือระยะเวลาดำเนินการ 2) มีความเข้าใจในผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับโครงการ หากมีการจัดการความเสี่ยงได้ไม่เหมาะสม หรือละเลยการบริหารความเสี่ยง 3) มีอิสระในการพิจารณาความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจในการจัดการความเสี่ยงมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 4) ทำให้ยอมรับความเสี่ยงได้มากขึ้นและได้ประโยชน์จากการยอมรับความเสี่ยงนั้นได้มากขึ้นด้วย ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการองค์กร เป็นเรื่องส่วนรวมที่ทุกคนในองค์กร

ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง จนถึงพนักงานทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ช่วยกันกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย แผนงาน แผนปฏิบัติการ กิจกรรมขององค์กร ซึ่งการบริหารความเสี่ยงที่ดี สามารถวัดความสามารถการดำเนินงานของบุคลากรภายในองค์กรได้ และการบริหารความเสี่ยงทำให้องค์กรมีรูปแบบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานขององค์กรไปในทิศทางเดียวกัน สามารถปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานได้ มีการจัดสรรทรัพยากรทางการบริหารไปในจุดที่ต้องการได้ถูกต้อง (นริศ โรจน์วิศาลทรัพย์, 2550) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ รักชิต สุทธิพงษ์ (2557) ที่พบว่า ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงมี 8 ประการ ดังนี้ 1) ช่วยให้บุคลากรทุกระดับเกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร 2) ช่วยให้บุคลากรทุกระดับเกิดความตระหนักถึงภัยคุกคาม หรือความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินและเข้าใจถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กร 3) ช่วยให้บุคลากรทุกระดับได้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงทั้งหมดที่มีในองค์กรและช่วยกันเสนอวิธีการหรือมาตรการป้องกันความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ 4) ช่วยให้ผู้บริหารมีเครื่องมือประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ 5) ช่วยให้ผู้บริหารสามารถปรับปรุงกระบวนการหรือระบบงาน สร้างโอกาสและคุณค่าในการดำเนินงาน โดยการใช้ทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ 6) ช่วยให้องค์กรได้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินงานและได้รับประโยชน์สูงสุด การป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น 7) ช่วยให้องค์กรได้รับความเชื่อมั่นจากบุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง แสดงถึงความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรของผู้บริหาร 8) ช่วยให้องค์กรมีฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ เป็นภาพลักษณ์ที่ดี มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ ตลอดจนมีระบบเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการพัฒนาองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา สถานศึกษาควรมีการประกาศนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา

2. ด้านวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา สถานศึกษาควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา เป็นการเฉพาะเพื่อสร้างความปลอดภัย และการป้องกันการบาดเจ็บด้านการเรียนการสอนพลศึกษา หรือลดอุบัติเหตุทางการกีฬาให้มีความชัดเจน

3. ด้านคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา และมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อดำเนินงานตามนโยบายของการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา

4. ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา สถานศึกษาควรมีการกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ที่เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยคำนึงถึงจำนวนของบุคลากร ภาระหน้าที่งบประมาณ และทรัพยากรทางการบริหารในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ไปทดลองใช้ในสถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนพลศึกษา ในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2551). *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2551). *กรอบโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงขององค์กรเชิงบูรณาการ : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร กรอบโครงสร้าง*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ปริ้นส์ดีง แอนพับลิชซิ่ง.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2559). *หวาดเสียว! เด็ก 7 ขวบ เล่นกับเพื่อน โดนหลักเหล็กแหลมเสียบคอกัน*. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2559. จาก <https://www.thairath.co.th/tags/เหล็กเสียบกัน>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2559). *สลด! เด็ก 10 ขวบปีนบันไดบาส พลัดตก-ถูกลิ่มทับ เสียชีวิต*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2559. จาก <https://www.thairath.co.th/content/600592>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2557). *นักเรียนชนวิ่งเล่น เชือกไถลอนพันคอ แผลเหวอะ*. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2557. จาก <https://www.thairath.co.th/content/440725>
- ธร สุนทรายุทธ. (2550). *การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- นริศ โรจนวิศาลทรัพย์. (2550). *การประเมินความเสี่ยงและความปลอดภัยในโรงงาน*. กรุงเทพฯ : ยิง อินเตอร์เทรด.
- นริภัย จันทรสวัสดิ์. (2551). *การบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ : สุทรไพศาล.
- ประวีติ ینگบุตร. (2556). *การพัฒนาแบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2553). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2553). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยนเรศวร*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2552). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รักชิต สุทธิพงษ์. (2557). *รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สงวน ช่างฉัตร. (2547). *การบริหารความเสี่ยงของโครงการ*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2554). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สุชาติ ทวีพรปฐมกุล. (2544). *การบริหารและการจัดกีฬานันทนาการ*. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Azadi B. (2008). *Examining risk management practices in public and private pools*. Master thesis, M.A., Modares University, Tehran, Iran.
- Fuller Colin, Drawer Scott. (2004). The application of risk management in sport. *Sports Med*. 34 (6), 349-356.
- Karen Bill. (2009). *Sport Management*. Padstow, Cornwall I: Printed and bound in Great Britain by TJ International.
- Katharine M. Nohr. (2009). *Managing risk in sport and recreation*. United States of America : Katherine Nohr.
- Lower, T. (1996). Sport injury patterns in urban and rural accident and emergency units. *Australian J Rural Health*. 4 : 28-32
- Marcia K. Anderson. (2002). *Fundamentals of Sports Injury Management* (2nd ed.). Philadelphia.: Williams and Wilkins.
- Marie E. (2004). *Risk management in sport at secondary schools*. Retrieved October 24, 2004, from <http://www.ujdigispace.uj.ac.za>

- Otago, L and Brown, L CA. (2003). Risk management models in netball. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 6 (2), 216-225.
- Spengler, J., Connaughton, D. and Pittman, A., (2006). *Risk management in sport and recreation*. Champaign, IL.: Human Kinetics.
- University of North Carolina Wilmington. (2013). *Risk management*. Retrieved October 24, 2013, from <http://www.uncw.edu/ba/irm/>
- William J. MacDonald. (1990). Planning for effective risk management – marquette law scholar. *Risk Management Manual for Sport and Recreation Organizations*, 2-21.